

**Міністерство освіти і науки України
Мукачівський державний університет
Факультет економіки, управління та інженерії**

Кафедра фінансів

ДИПЛОМНА РОБОТА

на тему:

«РОЗВИТОК ІНВЕСТИЦІЙНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ В УКРАЇНІ ТА ШЛЯХИ ПОДОЛАННЯ ІНВЕСТИЦІЙНОЇ КРИЗИ»

Виконав

студент V курсу
групи ФК-51з

освітнього ступеня «Бакалавр»
напряму підготовки 6.030508

«Фінанси і кредит»

_____ Карабиньош Дмитро Сергійович

Науковий керівник

ст. викладач

_____ Росола Уляна Василівна

Робота допускається до захисту:

Зав. кафедри фінансів

д.е.н., професор

_____ Черничко Т.В.

ЗМІСТ

Вступ	3
Розділ 1. Теоретичні засади залучення інвестицій в кризовий період	5
1.1 Значення інвестування в економічному зростанні національної економіки	
1.2 Основні види та форми інвестування	9
1.3 Правове регулювання інвестиційної діяльності в Україні	12
Розділ 2. Аналіз ресурсного забезпечення регіональних інвестицій	19
2.1. Загальна характеристика інвестиційної діяльності в Україні	
2.2 Динаміка інвестиційної діяльності в Закарпатській області	24
2.3 Характеристика пріоритетних галузей Закарпатської області в цілях інвестування	28
Розділ 3. Розвиток інвестиційної діяльності в Україні та шляхи подолання інвестиційної кризи	32
3.1. Механізм державного управління регіональними інвестиціями	
3.2 Розвиток інвестиційної діяльності в Україні та шляхи подолання інвестиційної кризи	42
3.3 Світовий досвід створення умов інвестиційної привабливості	46
Висновки	54
Список використаної літератури	59
Додатки	64

Вступ

Одним із показників, що характеризує економічний розвиток країни, її конкурентоспроможність, ступінь інтеграції країни у світове співтовариство є обсяг залучених інвестицій. Інвестиційна активність сприяє підвищенню загального соціально-економічного рівня країни, створюючи додаткові робочі місця, впроваджуючи новітні технології, сприяючи адаптації національних підприємств до світових вимог.

Питання залучення інвестицій стало останнім часом найбільш актуальним для економіки України. Держава не в змозі забезпечити зараз надходження обсягу коштів, необхідного для зростання валового внутрішнього продукту.

Інвестиційний потенціал вітчизняного приватного сектору ще дуже низький для здійснення великих інвестиційних проектів. Це стосується як українських банків, так і інших фінансових організацій. На сьогодні, більшість з них згодна фінансувати короткострокові проекти, вартість яких відносно низька. Реально ж, більшість українських підприємств потребують докорінної реконструкції та переобладнання. Вартість таких інвестиційних проектів сягатиме десятків і сотень мільйонів доларів.

Мета і завдання дослідження. Метою дипломної роботи є узагальнення, аналіз та подальший розвиток теоретико-методологічних і науково-практичних засад побудови механізму залучення інвестицій в умовах економічної кризи, а також вироблення практичних пропозицій і рекомендацій з удосконалення зазначеного механізму відповідно до цілей соціально-економічної політики держави.

Досягнення зазначеної мети зумовило вирішення таких завдань:

- проаналізувати теоретико-методологічні положення про роль і значення інвестування в системі антикризової політики держави;
- узагальнити міжнародний досвід залучення інвестицій, визначити перспективні напрями використання цього досвіду в Україні;
- проаналізувати ключові параметри розвитку законодавства щодо залучення інвестицій;

- здійснити характеристику пріоритетних галузей Закарпатської області в цілях інвестування.

Об'єктом дослідження є розвиток інвестиційної діяльності України та Закарпатської області в умовах економічного розвитку.

Предметом дослідження є механізм інвестиційного регулювання в умовах економічних криз.

Методи дослідження. Теоретичною та методологічною базою дослідження стали фундаментальні положення економічної науки щодо державних фінансів, організації залучення інвестицій та чинного законодавства.

Інформаційною базою дипломної роботи слугували: законодавчі та інші нормативно-правові акти з питань організації державних фінансів та інвестування; результати досліджень із проблематики залучення інвестицій, що опубліковані у наукових виданнях; офіційні статистичні дані; інформаційно-аналітичні матеріали органів державної влади та управління.

Структура дипломної роботи. Дипломна робота складається із вступу, трьох розділів, висновків, списку використаної літератури та додатків.

Висновки

Інвестиції розглядаються як динамічний процес зміни форм капіталу, послідовного перетворення первісних ресурсів і цінностей в інвестиційні витрати й перетворення вкладених коштів у приріст капітальної вартості у формі економічного, соціального або екологічного ефекту. Інвестиції – це вкладення як у грошовий, так і в реальний капітал. Вони здійснюються у вигляді коштів, кредитів, цінних паперів, а також вкладень у рухоме й нерухоме майно, інтелектуальну власність, майнові права й інші цінності.

Розглянуто економічну категорію інвестиційна діяльність як необхідну умову індивідуального кругообігу засобів господарюючого суб'єкта. Узагальнюючи різні літературні трактування, запропоновано авторське формулювання поняття інвестиційної діяльності – як цілеспрямованого процесу пошуку необхідних інвестиційних ресурсів, вибору ефективних об'єктів інвестування, збалансованої за обраними параметрами інвестиційної програми та забезпечення ефективної їх реалізації.

В сучасних умовах велика увага приділяється питанням інвестиційного розвитку економіки й, зокрема, фінансового забезпечення інвестиційної діяльності. Застосування в Україні практики фінансового забезпечення інвестиційної діяльності дозволяють аргументувати об'єктивну необхідність удосконалення та підвищення ефективності фінансового забезпечення інвестиційної діяльності в державі та її регіонах.

Фінансове забезпечення інвестиційного розвитку регіонів визначає джерела, методи і форми фінансування ефективних інвестиційних проектів. Проте результати аналізу джерел формування фінансового забезпечення інвестиційного розвитку засвідчили, що в їх складі домінують власні кошти підприємств і організацій. В сучасних умовах наростає потреба збільшення обсягів зовнішнього і внутрішнього фінансування інвестиційної діяльності а також створення в регіонах та в цілому в Україні сприятливого інвестиційного клімату.

При реалізації регіональних інвестиційних проектів слід враховувати те, що проект може потребувати об'єднання зусиль декількох регіонів для

досягнення суспільної цілі, також необхідно узгоджувати галузеві, регіональні інтереси та інтереси населення регіону. Для реалізації інвестиційних проектів доцільно залучати кошти в бюджети міст за рахунок випуску цінних паперів, а саме облігацій місцевих позик, оскільки саме їх використання дозволяє фінансувати глобальні місцеві проекти.

Проведений аналіз інвестиційної діяльності в регіонах України дозволяє зробити такі висновки.

1. Інвестиційний клімат в Україні упродовж останніх років значно погіршився. Серед регіонів України у 2017-2018 роках найнижчий рівень інвестиційної привабливості був характерний для Донецької, Луганської, Чернівецької, Херсонської та Закарпатської областей. Крім того, за рейтингом інвестиційної привабливості спостерігається зміщення акценту в бік західних областей України (Львівської, Івано-Франківської, Вінницької), що надає їм додаткові конкурентні переваги порівняно з центральними та східними областями. Однак, незважаючи на зростання інвестиційної привабливості західних регіонів, інвестиційна активність у них не зросла, окрім Івано-Франківської області. Це дає підстави говорити про те, що інвестиційний клімат у цих регіонах суттєво не покращився.

2. У розподілі інвестицій за регіонами країни зберігається надмірна диференціація. Інвестиції в основному сконцентровано у економічно розвинутих регіонах, де є можливість швидкої окупності таких вкладень. До них відносяться регіони з високою концентрацією важкої індустрії та регіони з рекреаційним потенціалом (м. Київ, Київська, Дніпропетровська, Донецька, Харківська, Львівська та Одеська області). В економіку таких областей, як Чернівецька, Чернігівська, Тернопільська, Рівненська і Херсонська залучаються найменші обсяги інвестицій. Все це не сприяє рівномірному соціально-економічному розвитку країни та посилює подальше зростання регіональних диспропорцій.

3. Основними причинами недостатньої інвестиційної активності в регіонах України є складний процес входження іноземних інвестицій в країну, невисока довіра до стабільності урядових рішень, відсутність дієвих реформ,

втручання уряду в роботу приватного бізнесу, високий рівень корупції та значні адміністративні перешкоди для розвитку інвестиційної діяльності; незацікавленість місцевих органів влади в окремих регіонах у швидкому і безперешкодному проходженні дозвільних документів, що супроводжують реалізацію інвестиційного проекту; військовий конфлікт на сході України. Таким чином, необхідною передумовою стабільного розвитку економіки в регіонах та забезпечення якісного економічного зростання в державі є висока інвестиційна активність, яка досягається не тільки шляхом збільшення реалізованих інвестиційних ресурсів, але й за рахунок їх ефективного використання у пріоритетних секторах економіки.

4. Аналізуючи стан інвестиційного процесу в Закарпатській області можна зробити висновки, що інвестиційна діяльність в даний момент часу повинна перейти на вищий щабель свого розвитку, тобто перехід від взаємного інвестування підприємств надлишковими коштами - до здійснення цієї діяльності суб'єктами підприємницької діяльності, для яких інвестування є профілюючим напрямком (інвестиційні банки, компанії, фонди). Подальше організаційне та законодавче вдосконалення інвестиційного процесу Закарпатської області може бути здійснене за допомогою визначення місця і ролі фінансових посередників у Законах України "Про спеціальний режим інвестиційної діяльності у Закарпатській області", "Про вільну економічну зону "Закарпаття" та інших нормативно-правових актах. Саме ці учасники інвестиційного процесу здатні правильно і всесторонньо проаналізувати інвестиційний проект із застосуванням новітніх прогресивних методик. А для цього, перш за все, потрібно здійснити такі важливі кроки:

- 1) чітка законодавча база функціонування фінансово-інвестиційних суб'єктів ринку;
- 2) надання системи пільг при здійсненні інвестиційних операцій;
- 3) участь та підтримка держави у реалізації інвестиційних проектів, які крім фінансового, мають також важливий соціальний ефект.

Вищенаведений аналіз економічної ситуації в Закарпатті ще раз підтверджує актуальність проблем, які виникли в економіці області. Для їх

вирішення необхідним є активне здійснення інвестиційних процесів, яке можливе лише при правильній, збалансованій та ефективній розробці інвестиційної стратегії регіону, реалізація якої дасть змогу створити сприятливий інвестиційний клімат, активізувати фінансовий ринок, суб'єкти якого зможуть швидко і адекватно реагувати на зміни в кон'юктурі ринку, що і є запорукою соціально-економічного розвитку.

Пріоритетами управління інвестиційним розвитком у регіонах мають стати, перш за все підвищення рівня привабливості ведення бізнесу, а також регулювання обсягів централізованих капіталовкладень.

Ефективні механізми державного управління, в першу чергу, повинні включати централізоване державне та регіональне прогнозування, планування і регулювання соціально-економічного розвитку, а також їхню взаємоузгодженість.

Вдосконалення механізму управління інвестиційним розвитком регіонів має відбуватися на основі чіткого визначення і законодавчого закріплення розподілу повноважень і обов'язків між органами виконавчої влади та місцевого самоврядування.

Доцільне запровадження планування соціально-економічного розвитку регіонів шляхом затвердження і реалізації щорічних регіональних програм соціально-економічного та культурного розвитку (при цьому важливо запровадити дієві механізми забезпечення відповідальності місцевих органів влади за реалізацію таких програм). Слід продовжити роботу щодо експериментального запровадження програм подолання депресивного стану окремих слабких міст і районів у регіонах (це дозволить забезпечити ефективне цільове використання бюджетних коштів, що спрямовуються на сприяння регіональному розвитку). Буде корисним розвиток і вдосконалення інституційно-правового забезпечення регіональної соціально-економічної політики, зокрема щодо особливих режимів інвестиційної діяльності на територіях регіонів.

Таким чином, науково-методичні підходи і практичні рекомендації вдосконалення засад державної інвестиційної політики реалізуються через

організаційно-економічний механізм перерозподілу інвестиційних коштів між регіонами та методику визначення обсягів необхідної державної допомоги.

Представлений механізм дає змогу органам державної влади відстежувати вплив інвестиційних чинників на соціально-економічні процеси в регіонах і розробляти своєчасні регулюючі дії для досягнення цілей державного і регіонального розвитку. Разом з тим запропонована модель інвестиційної допомоги проблемним регіонам дозволить вирішити цілий ряд завдань територіального розвитку регіонів України.

МУКАЧІВСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

89600, м. Мукачево, вул. Ужгородська, 26

тел./факс +380-3131-21109

Веб-сайт університету: www.msu.edu.ua

E-mail: info@msu.edu.ua, pr@mail.msu.edu.ua

Веб-сайт Інституційного репозитарію Наукової бібліотеки МДУ: <http://dspace.msu.edu.ua:8080>

Веб-сайт Наукової бібліотеки МДУ: <http://msu.edu.ua/library/>